

Præsterne en ordentlig Løn, tror jeg er urigtig, og jeg skal sige hvorfor. Det ærede Medlem fra Årsens (N. Andersen) kom under 1ste Behandling af denne Sag til at sige, at den Begyndelsesløn, som man vilde give, kun var 800 Rdl., og at de Sorder, der vare henlagte til Præsteembederne, i Grunden ikke indbragte Præsterne Noget. Eignende Udtalelser ere komne frem i et Blad, hvori en Præst har skrevet det Samme. Nu er det mærkeligt nok, at naar der forhandles om Lønningslovene, saa siges der om Landboere, der sidde med Sorder af samme Størrelse, at de have saa overmaade store Indtægter, og det er altsaa en ganske egen Modsigelse, hvori man her kommer. Men jeg skal dog sige, at dersom den Løntægang ogsaa skulde gjøre sig gjældende hos den høitærede Minister og hos Præsterne i Almindelighed, at Sorderiendommene ikke ere noget værd for Præsterne, saa lader os sælge disse Eiendomme. Jeg vil da være med til at give Præsterne 400 Rdl. mere i aarlig Indtægt, og lægges denne Sum til de 800 Rdl., saa bliver det dog ikke saa daarlig en Begyndelsesløn (H. Nielsen: Nu bydes der Tusinde Rigsdaler som Begyndelse.); ja, saa vilde det altsaa blive 1,400 Rdl. Jeg tillader mig derfor at henstille til den høitærede Minister, om han ikke kunde finde det rigtigt at gaa ind paa, at samtlige Præstejorder bleve solgte, thi saa kunde Præsterne dog se, at de fik en ordentlig Lønning. Naar det er sagt, at Tienden er et Baand mellem Præsten og Menigheden, saa tror jeg virkelig ikke, at den er et saadant Sammenknytningspunkt. Det vil vistnok blive Tilfelde, at Flere og Flere løse Sognebaand, og jeg kan ikke forstaa, at en Præst kan holde af at faae Tiende af Folk, som have sluttet sig til en anden Præst, ligesom jeg heller ikke kan forstaa, at det for disse Folk kan være saa heldigt at gaa med deres Tiende til en Præst, som de ikke benytte. Jeg tror derfor ogsaa, at der er mange Præster, som vilde kalde Tienden en Lænke i Stebet for et Baand. Det er i det Hele taget mærkeligt, hvorledes det gaar med den foreliggende Sag; Befolkningen ønsker at faae den fremmet, Rigsdagen ønsker det, Regjeringen ønsker det, og Præsterne ønske det, men desuagtet er det os ikke muligt at faae den færdig. Dersom Rigsdagen havde alene med Præsterne at gjøre, og Regjeringen ikke stod i Veien, var denne Sag efter min Mening bleven ordnet for lang Tid siden. At det ikke er lykkedes at faae Sagen ordnet, kommer vistnok deraf, at Ministeriet vedbliver at staa paa det gamle, forældede Stand-

punkt, at Geistligheden er Kirken. Naar der har været Spørgsmaal om at høre Kirken, har man tidligere ment Geistligheden, ja, man er endogsgaaet saa vidt, at man neppe vilde tage Præsterne med, men blot vilde henvende sig til Biskopperne og Provsterne. Det er denne gamle Løntægang, der gjør sig gjældende her ligesom ogsaa med Hensyn til andre Lovforslag. Jeg skal saaledes nævne, at vi nylig have havt til Behandling et lille Lovforslag om Soldaternes Lønning. Fra alle Sider var man enig om, at Soldaterne ikke kunde leve af deres Lønning, men maatte have Hjælp andetsteds fra, og desuagtet sætter man Spørgsmaalet om deres Lønning i Forbindelse med Spørgsmaalet om Embedsmændenes Lønning. Man har i det andet Thing sagt, at det er de høiere lønede Embedsmænd, der mest sølte Tidens Tryk; her i dette Thing har man derimod sagt, at det er Embedsmændene med Lønninger paa mellem 1,200 og 3,000 Rdl., som ere de mest trængende, men man har ikke kunnet blive enig om at give Soldaterne det Tillæg, som man dog er enig om, at de trænge til. Noget Eignende gjælder med Hensyn til Invalidforsørgelsen, men dette skal jeg ikke videre komme ind paa, da det ligger udenfor nærværende Sag. Jeg vil kun sige, at dersom Ministeriet ikke kan komme ind paa den Løntægang, at den tager Hensyn til Befolkningen, ser jeg ikke, hvornaar det foreliggende Lovforslag skal blive færdigt. Jeg vil for min Del erklære, at jeg vil stemme imod Ministerens Forslag. Skulde den høitærede Minister udtale, at han ønsker en Forhandling med Flertallet i Udvalget, saa var det en anden Sag, saa skulde jeg stemme paa anden Maade, men naar jeg ser, at det kun er Mindretallet, som han vil forhandle med, saa er det efter min Mening aldeles unyttigt at vedblive at forhandle om et Lovforslag, som man ikke kan antage kan blive til Lov.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Worsaae): Maa jeg ikke dertil sige, at naar jeg har sagt Mindretallet, er det en Selvsølge, at det er Udvalget, jeg er villig at konferere med. Jeg nævnte Mindretallet, fordi det var den naturlige Maade at udtrykke sig paa, efter som de Undringsforslag, Mindretallet har stillet, ere knyttede til Regjeringsforslaget og særlig til dettes § 13. Jeg har selvfølgelig ikke villet dele Udvalget i to Dele, men vil det ærede Udvalg konferere med mig, er jeg som sagt meget villig dertil.